

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**VI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

AVGUST, 2025

ELEKTRON NASHR:
<https://konferensiyalar.com>

ANJUMANLAR PLATFORMASI

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**VI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, avgust

TOSHKENT-2025

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
VI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.1-
jild, 6-son (avgust, 2025-yil). – 177 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 7-avgust

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda “Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar” mavzusidagi VI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Bozorboyev Abbosjon, Ravshanov Shavkat
KUNJUT O'SIMLIGINING XUSUSIYATLARI VA UNING HOSILINI YIG'ISHTIRIB OLISHDAGI MUAMMOLARI..... 6-9

Iskandarov Orifxon
TIRIKOTAJ MATOLARIDA SIFAT NAZORATI..... 10-12

Odinayev Mirjalol
"AI-TRANSLATE" TEXNIK HUJJATLARNI SUN'YI INTELLEKT ORQALI AVTOMATIK TARJIMA QILISH VA HUQUQIY MASLAHATLAR AXBOROT TIZIMI – TEXNIK JIHATDAN TARTIBGA SOLISHDA INNOVATSION YECHIM 13-18

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

Karimov Nurbek
TURLI USULDA YERGA ISHLOV BERISHNI SOYA PARVARISHLANGAN MAYDON TUPROG'INING SUV O'TKAZUVCHANLIGIGA TA'SIRI 19-22

TARIX FANLARI

Bobojonova Zuxra
TEMURIY MALIKALARNING HUKMDORLAR HAYOTIDAGI O'RNI..... 23-25

Xalilov Baxodir
ZAMONAVIY KUTUBXONALARNING MAKTABDAN TASHQARI TA'LIMDAGI O'RNI: NAVOIY VILOYATI MISOLIDA..... 26-31

Xoliqova Ra'noxon
"MARKAZIY OSIYODA SUN'YI INTELLEKT TUFAYLI AYOLLAR IMKONIYATLARI: STEM TA'LIMI, GENDER TENGLIGI VA IQTISODIY FAOLLIK SSENARIYLARI" 32-34

Xasanova Nargiza
YANGI DAVR: ILM-FANI INNOVASIYALARIDA AYOL-QIZLAR ISHTIROKINING DOLZARB AHAMIYATI..... 35-38

IQTISODIYOT FANLARI

Salomov Temurbek
THE ROLE OF PILGRIMAGE TOURISM IN ENHANCING THE SERVICE SECTOR: A CASE STUDY OF UZBEKISTAN..... 39-43

Raxmanov Ulugbek
TIJORAT BANKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING HISOBVARAQLAR REJASIGA MUVOFIQ TAHLILY AVTOMATLASHTIRILGAN NAZORAT MEXANIZMINI YARATISH 44-45

Toshtemirov To'lqin
KICHIK TADBIRKORLIK SUB'EKTLARINING SUN'YI BO'LINISH MUAMMOLARI..... 46-49

Mansurova Sayyora
INNOVATSION PROPTECH-PLATFORMALAR VA ULARNING KO'CHMAS MULK BOZORIGA TA'SIRI 50-53

Rajabov Alibek
INNOVATSION IQTISODIYOTNI SHAKKLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARIH..... 54-57

Ochilov Mels, Sayfiyeva Parizoda
EFFECTS OF INDUSTRIAL POLICY ON THE INVESTMENT ENVIRONMENT: LESSONS FROM GLOBAL EXPERIENCES..... 58-60

FALSAFA FANLARI

Abdullayev Sodiqjon

MILLIY O'ZLIKNI TIKLASH JARAYONIDA EKOLOGIK TAFAKKUR VA SALOMATLIK

QADRIYATLARI..... 61-66

Gafurova Munajat

O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIGINI TA'MINLASHDAGI JAMIYAT VA

DAVLAT O'RTASIDAGI DIALEKTIK MUNOSABATLARI..... 67-70

Davronov Bahodir

SUN'YI INTELLEKT YORDAMIDA AXBOROT MUHITINING GUMANITAR QADRIYATLARGA

NISBATAN ASIMMETRIK MUNOSABATI..... 71-76

Latipov Sardor

KORRUPSIYANING TARIXAN SHAKLLANISHI VA TURLARI..... 77-81

FILOLOGIYA FANLARI

Xoliyorova To'lg'anoy

O'ZBEK TILI MILLIY KORPUSINING TA'LIM VA ILMIY TADQIQOTLARDAGI O'RNI..... 82-83

Ro'ziyev Temur

ADABIY-ESTETIK QARASHDA TAFAKKUR VA TUYG'UNING O'RNI..... 84-92

Gulmuradova Sobira

"XUSHKELDI" DOSTONI MATNI TARKIBIDAGI ETNOGRAFIK MULLARINING MILLIY –

MADANIY XUSUSIYATLARI..... 93-95

Qosimova Malika

SINXRON TARJIMADA MASHINA TARJIMASINING AFZALLIKLARI XUSUSIDA..... 96-99

Bahromjonova Shahnoza

HODI ZARIF VA YANAGITA KUNIO ILMIY MEROSI:

FOLKLORSHUNOSLIKDA QIYOSIY TAHLIL..... 100-102

Ayimbetova Damekhan

ZAMONAVIY INGLIZ SHE'RIYATIDA HAYVONLARNI

TASVIRLASHNING O'ZIGA XOSLIKLARI..... 103-107

YURIDIK FANLARI

Komilov Avazbek

INTIZOMIY JAVOBGARLIK TO'G'RISIDA ISH QO'ZG'ATISH HAQIDAGI QAROR,

UNING SHAKLI VA MAZMUNIGA NISBATAN TALABLAR..... 108-110

Shamsitdinova Manzura

TEACHING LISTENING COMPREHENSION..... 111-112

Xadjiyev Azizbek

"IJTIMOIY ADOLAT" TAMOIYILINING XALQARO QONUNCHILIK

AMALIYOTIDA YORITILISHI..... 113-116

Уктамов Комрон

РЕГУЛИРОВАНИЕ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ВОД ПЕРВЫМ ВОДНЫМ КОДЕКСОМ

РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН..... 117-123

Исмоилов Бехрузбек
ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ УСЛУГ В
РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН..... 124-129

PEDAGOGIKA FANLARI

Qo`shmurodova Aziza
BOSHLANG`ICH SINFLARDA VATANGA MUHABBAT TUYG`USINI SHAKLLANTIRISHDA
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INTEGRATSIYALASHGAN
TA`LIM METODLARINI QO`LLASH..... 130-133

Mamatqosimova Nodira
SSENARIY YARATISHDA BADIY ADABIYOT NAMUNALARIDAN
FOYDALANISH USULLARI..... 134-137

Sattoriy Shohruh
TA`LIM SIFATI USTIDAN NAZORAT MEXANIZMLARINI BOSHQARISH TIZIMINI
TAKOMILLASHTIRISH..... 138-141

Jabborova Umida
TEXNOLOGIYA DARSLARIDA O`QUVCHILARNING TEXNIK SAVODXONLIGINI ROBOTOTEXNIKA
ELEMENTLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI..... 142-144

Xujanazarova Nozima
RAQAMLI PLATFORMALARDA IQTISODIY MATNLARNI TARJIMA QILISHGA YO`NALTIRILGAN
INTERAKTIV O`QUV TOPSHIRIQLARI VA KEYS-STADIYALARNI YARATISH..... 145-148

Aripjanova Dinora
RAQOBATBARDOSH RAHBAR SHAXSINI SHAKLLANTIRISHDA MOTIVATSIYA
MEXANIZMLARINING SAMARALI MODELI..... 149-151

Dosanova Gulbanu
OLIY TA`LIM MUASSASALARI TALABALARIDA AXBOROT MADANIYATINI
SHAKLLANTIRISHNING DIDAKTIK SHART-SHAROITLARI..... 152-154

Isokov Ravshanbek
INNOVATIVE APPROACHES TO FOSTERING HISTORICAL MEMORY AND CULTURAL IDENTITY
IN STUDENTS..... 155-160

TIBBIYOT FANLARI

Urunbayeva Dilorom, Xudaybergenova Shaxnoza
XOSHIMOTO TIREOIDITINING KECHISHIDA RUXNING O`RNI..... 161-163

Nabiyeva Umida
GIPERTONIYANING KELIB CHIQISHI VA OLDINI OLISHNING
ZAMONAVIY TAMOYILLARI..... 164-166

PSIXOLOGIYA FANLARI

Polvanov Rasulbek
INTERNET QARAMLIGI VA SHAXSNING IJTIMOY MOSLASHUVIGA TA`SIR QILUVCHI
OMILLAR ZAMONAVIY MAUGLI SINDROMI KONTEKSTIDASH..... 167-172

Усманова Лилия
ТИПОЛОГИЯ СЕМЬИ В УЗБЕКИСТАНЕ: ТРАДИЦИИ, ТРАНСФОРМАЦИИ И
СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ..... 173-176

PSIXOLOGIYA FANLARI

INTERNET QARAMLIGI VA SHAXSNING IJTIMOY MOSLASHUVIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR ZAMONAVIY MAUGLI SINDROMI KONTEKSTIDA**Polvanov Rasulbek Baxtiyarovich**

Toshkent tibbiyot universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Ushbu tezis zamonaviy jamiyatda tobora kuchayib borayotgan internet qaramligining shaxsning ijtimoiy moslashuvi jarayoniga ko'rsatadigan salbiy ta'sirlarini, ayniqsa, "Zamonaviy Maugli sindromi" fenomeni kontekstida tahlil qilishga bag'ishlangan. Raqamli texnologiyalar tez sur'atlarda rivojlanayotgan hozirgi davrda yosh avlodning katta qismi ijtimoiy tarmoqlar, onlayn o'yinlar va virtual muloqot vositalariga haddan tashqari bog'lanib qolmoqda. Bu esa shaxsning real ijtimoiy muhitga moslashish qobiliyatini izdan chiqaradi, emotsional beqarorlik, empatiya yetishmovchiligi, real ijtimoiy aloqalardan chekinish va psixologik izolyatsiyaga olib keladi. Ushbu tezisda zamonaviy Maugli sindromining psixologik-madaniy ildizlari, uning klinik belgilari, ijtimoiy moslashuvda yuzaga keladigan buzilishlar, hamda bu holatlarning jamiyatdagi ijtimoiy-psixologik muvozanatga ta'siri tizimli ravishda yoritiladi. Shuningdek, tezisda internet qaramligining shakllanish bosqichlari, yoshlar ongida identitet buzilishlari, individual va guruh darajadagi moslashuv mexanizmlari psixologik nazariyalar asosida chuqur tahlil qilinadi. Tezis yakunida bu muammoning oldini olish va uni bartaraf etishga yo'naltirilgan psixologik va pedagogik chora-tadbirlar, profilaktika strategiyalari hamda reabilitatsion yondashuvlar muhim nazariy-amaliy asosda tavsiya qilinadi. Mazkur tadqiqot, ayniqsa, zamonaviy psixologiya, ta'lim va sotsiologiya sohalarida faoliyat yuritayotgan mutaxassislar uchun dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: Internet qaramligi, ijtimoiy moslashuv, zamonaviy Maugli sindromi, identitet buzilishi, psixologik izolyatsiya, raqamli ijtimoiylashuv, reabilitatsiya, yoshlar psixologiyasi, virtual muloqot, psixodinamik o'zgarishlar.

INTERNET ADDICTION AND FACTORS AFFECTING SOCIAL ADAPTATION OF THE INDIVIDUAL IN THE CONTEXT OF THE MODERN MAUGLI SYNDROME**Polvanov Rasulbek Bakhtiyarovich**

Independent Researcher, Tashkent Medical University

Annotation This thesis is devoted to analyzing the negative impacts of the growing problem of internet addiction on the process of an individual's social adaptation, particularly in the context of the phenomenon known as the "Modern Maugli Syndrome." In today's era of rapidly developing digital technologies, a significant portion of the younger generation has become excessively dependent on social networks, online games, and virtual communication tools. This dependence disrupts an individual's ability to adapt to real social environments, leading to emotional instability, lack of empathy, withdrawal from real social interactions, and psychological isolation. The thesis systematically examines the psychological and cultural roots of the Modern Maugli Syndrome, its clinical manifestations, the disorders that arise in social adaptation, and the impact of these conditions on the socio-psychological balance of society. It also provides an in-depth analysis, based on psychological theories, of the stages of internet addiction formation, identity disturbances among young people, and adaptation mechanisms at both the individual and group levels. In conclusion, the thesis offers theoretically and practically grounded recommendations for psychological and pedagogical measures, prevention strategies, and rehabilitation approaches aimed at preventing and addressing this problem. This study holds particular scientific and practical relevance for specialists working in the fields of modern psychology, education, and sociology.

Key words: Internet addiction, social adaptation, Modern Maugli Syndrome, identity disturbance, psychological isolation, digital socialization, rehabilitation, youth psychology, virtual communication, psychodynamic changes.

Kirish: Hozirgi globallashuv davrida raqamli texnologiyalar inson hayotining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ayniqsa internet tarmog'ining keskin rivojlanishi va ommalashuvi

jamiyatning barcha qatlamlariga o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Internet imkoniyatlarining kengayishi bir tomondan zamonaviy hayot faoliyatini yengillashtirishga xizmat qilsa, boshqa tomondan inson ongini, psixikasini va ijtimoiy munosabatlarini sezilarli darajada o'zgartirib yubormoqda. Ayniqsa yosh avlod vakillari orasida internetga nisbatan haddan ziyod qaramlik holatlari ortib borayotgani, ularning shaxsiy identiteti, ijtimoiy moslashuv darajasi va kommunikativ faoliyatlariga salbiy ta'sir ko'rsatayotgani tobora ko'proq e'tibor talab qilmoqda. Xususan, bugungi kunda psixologik-ijtimoiy fanlar kontekstida ko'tarilayotgan zamonaviy "Maugli sindromi" atamasi global raqamli ijtimoiylashuv muammolarining o'ziga xos timsoli sifatida ilgari surilmoqda. "Maugli sindromi" deganda, inson, xususan, o'smir yoki yosh shaxsning real ijtimoiy muhitdan uzilib, sun'iy virtual makon bilan cheklanib qolishi, natijada shaxsiy identiteti yetarli darajada shakllanmasligi, nutqiy va emotsional kompetensiyalar zaiflashuvi, empatiya hissining susayishi hamda ijtimoiy rollarni egallashda muammolar yuzaga kelishi tushuniladi. Bu sindrom, psixologik jihatdan, klassik izolyatsiyalashgan holatlarga yaqin bo'lib, lekin zamonaviy texnologik vositalar, ijtimoiy tarmoqlar va onlayn o'yinlar orqali yuzaga kelgan kompleks psixososial buzilishlar majmuini anglatadi. Psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, uzoq muddatli internetdan ortiqcha foydalanish natijasida shaxs o'z real ijtimoiy o'rnini anglay olmay qoladi, o'zining ichki identitetini virtual obrazlar bilan almashtirishga intiladi va ijtimoiy rollarni noto'g'ri talqin qiladi[1]. Ushbu jarayonning ijtimoiy-psixologik omillari orasida bir necha asosiy sabablarni ajratish mumkin: oilaviy nazoratning susayishi, ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni boshqaruvsiz joriy etilishi, yoshlarning bo'sh vaqtini to'g'ri tashkil etmaslik, real ijtimoiy tajribalarga ega bo'lmaslik, jamiyatdagi individualizm kuchayishi va psixologik qo'llab-quvvatlash tizimining zaifligi. Ayniqsa, pandemiya davridagi izolyatsiya va masofaviy ta'lim sharoitlari yoshlarning internet bilan aloqasini kuchaytirib yubordi va ko'plab holatlarda bu qaramlik darajasiga yetdi. Natijada, shaxslar, ayniqsa o'smirlar, real muloqot o'rniga sun'iy virtual muhitda mavjud bo'lishni afzal ko'ra boshladi. Bu esa ularning ijtimoiy moslashuvchanligiga bevosita salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Bugungi kunda internet qaramligi nafaqat individual psixik salomatlikni, balki ijtimoiy institutlarning uzviy ishlashiga ham xavf tug'diruvchi omil sifatida ko'rilmogda. Masalan, G.A. Tarakanova va L.M. Muromtseva o'z tadqiqotlarida internetga qaramlikning yoshlar ongida real va virtual olam oraliqidagi chegaralarni yo'qotishga olib kelishini, bu esa shaxsning ijtimoiy identifikatsiya jarayonini murakkablashtirishini ta'kidlaydi[2]. Bu holat ayniqsa o'smirlar va yuqori sinf o'quvchilari orasida yaqqol namoyon bo'lib, ular real hayotdagi ijtimoiy rollarini to'liq egallay olmaydilar, atrofdagilar bilan muloqotda psixologik noqulayliklar, kommunikativ to'siqlar, emotsional beqarorlik holatlari kuzatiladi. Zamonaviy Maugli sindromining yuzaga kelishida shaxsning o'zini anglash va ijtimoiy sharoitga moslashuv qobiliyatining pasayishi asosiy rol o'ynaydi. Internet tarmoqlarida shakllanayotgan sun'iy "ideallik" tasviri yosh ongiga salbiy ruhiy bosim sifatida ta'sir etadi. Ayniqsa, Instagram, TikTok kabi platformalarda ommalashayotgan yetakchi model tasvirlari (ideal tana, ideal hayot, "muvaffaqiyat" standartlari) yoshlarning o'ziga bo'lgan ishonchini yo'qotishiga olib keladi[3]. Bu esa, o'z navbatida, real jamiyatdan chekinish, introversiv xatti-harakatlar, depressiv simptomlar va ijtimoiy faoliyatdan uzilishlarga olib keladi. Yosh shaxs o'zini real hayotda emas, balki faqat virtual olamda to'liq namoyon eta olishiga ishonadi, natijada uning ijtimoiy roli buziladi. Shuningdek, psixologik izolyatsiyalashgan yoshlar orasida empatiya hissi pasayadi, o'zaro muloqotda emotsional javoblar zaiflashadi, konfliktni hal etish ko'nikmalari

shakllanmaydi, ijtimoiy rollar to'liq egallanmaydi. A.V. Burova o'z tadqiqotida shunday xulosa qiladi: agar shaxs ijtimoiy muhit bilan o'zaro ta'sir qilmasa, u "ijtimoiy kar"ga aylanadi, bu esa ijtimoiy integratsiya jarayoniga to'sqinlik qiladi va oxir-oqibat psixososial deviantlik holatlari bilan yakunlanadi [4]. Mavjud vaziyatda shaxsning ijtimoiy moslashuv darajasini oshirish, sog'lom identitet shakllantirish, real va virtual makon o'rtasida muvozanatni topish muhim vazifa sifatida namoyon bo'lmoqda. Bunda oila, maktab, psixologik xizmatlar, ijtimoiy institutlar, ommaviy axborot vositalari va ayniqsa davlat siyosatining integratsiyalashgan yondashuvi muhim o'rin tutadi. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda raqamli makon xavfsizligini ta'minlash, yoshlarning ijtimoiy psixologik holatini barqarorlashtirishga qaratilgan qator normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilinmoqda. Jumladan, "Yoshlar salomatligini mustahkamlash to'g'risida"gi qonun, "Raqamli ta'limni rivojlantirish" bo'yicha strategik dasturlar, "Ommaviy madaniyatga qarshi kurash" konsepsiyasi, "Psixologik xizmatlarni takomillashtirish" bo'yicha Prezident farmonlari shular jumlasidandir. Shunday qilib, mazkur tezis doirasida internet qaramligining zamonaviy shaxs identiteti va ijtimoiy moslashuviga ta'siri chuqur tahlil qilinadi, Maugli sindromining psixologik va sotsiologik mexanizmlari aniqlanadi, mavjud ijtimoiy va psixologik tahdidlar hamda ularni bartaraf etish yo'llari ilmiy asosda yoritiladi[5]. Ushbu muammoning dolzarbligi nafaqat psixologlar, balki pedagoglar, sotsiologlar, axborot texnologiyalari mutaxassislari va davlat siyosatini shakllantiruvchilar uchun ham beqiyos ahamiyat kasb etadi. Zero, sog'lom shaxs – sog'lom jamiyat poydevoridir.

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari shiddat bilan taraqqiy etayotgan hozirgi davrda internet inson hayotining ajralmas qismiga aylangan. Ayniqsa, yoshlar orasida internetdan foydalanish darajasi keskin oshib, bu holat ijtimoiy psixologik muammolarning yuzaga chiqishiga sabab bo'lmoqda. Internetdan foydalanishning haddan tashqari ortishi "internet qaramligi" fenomeni sifatida ilmiy muomalaga kiritilgan bo'lib, bu hodisa zamonaviy jamiyatda shaxsning ijtimoiy moslashuvi, psixik barqarorligi, axloqiy me'yorlarga bo'lgan munosabati hamda o'zini anglash jarayonlariga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda[6]. Shu nuqtai nazardan, "zamonaviy Maugli sindromi" deb ataluvchi klinik-psixologik holatning yuzaga kelishi ham ushbu qaramlikning ijtimoiy-psixologik oqibatlari bilan bog'liqdir. Maugli sindromi aslida bolaning ijtimoiy muhitdan uzilgan, insoniy munosabatlardan yiroq tarzda shakllangan shaxsiyatini anglatadi. Bugungi kunda bu atama metaforik ma'noda ishlatilib, virtual olamda shakllanayotgan, real hayotdagi ijtimoiy me'yor va qadriyatlardan begona, emotsional jihatdan sovuq, empatik reaksiyalarga layoqatsiz, o'z ijtimoiy identitetini to'laqonli shakllantira olmagan yoshlar obrazini ifodalashda qo'llanilmoqda. Internet qaramligi va ijtimoiy izolyatsiya o'rtasidagi bog'liqlikni chuqur o'rganish zamonaviy psixologiyaning dolzarb masalalaridan biri bo'lib, bu holatlarning shaxs ongida yuzaga keltirayotgan salbiy o'zgarishlar — ayniqsa, yosh avlod ongida shakllanayotgan "zamonaviy Maugli sindromi" — jiddiy ilmiy e'tiborni talab qilmoqda. Mazkur sindrom asosan ijtimoiy-psixologik izolyatsiya, emotsional nochorlik, identitetning buzilishi, kommunikativ ko'nikmalarning yetishmasligi, virtual dunyoga haddan tashqari bog'lanish kabi ko'rinishlar bilan namoyon bo'ladi. Ayni paytda, bu sindrom pandemiyadan so'ng jahon miqyosida keng ko'lamda kuzatila boshladi. Xususan, yoshlar orasida onlayn o'yinlar, ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqot turlarining intensivligi real hayotdagi ijtimoiy aloqalarning pasayishiga olib keldi. Shunday qilib, zamonaviy yoshlar o'zlarini virtual olamda namoyon eta olishlari mumkin, biroq real hayotdagi ijtimoiy muloqot

va munosabatlarda ijtimoiy moslashuv qobiliyati susaymoqda. Bu holat jamiyat uchun xavfli tendensiya hisoblanadi. Chunki shaxsning ijtimoiy moslashuvi – bu faqat individual muammo emas, balki ijtimoiy tizimning barqarorligi, sog'lom kommunikatsiya va ijtimoiy birlashuv omillarini belgilovchi asosiy mezonlardan biridir. Agar yosh avlod o'z ijtimoiy identitetini virtual muhitda shakllantirsa, bu uning haqiqiy ijtimoiy institutlar — oila, maktab, jamoatchilik bilan o'zaro ta'sirini murakkablashtiradi. Yoshlar shaxsiyatining yetuk shakllanishida muhim o'rin tutadigan emotsional barqarorlik, empatiya, axloqiy me'yorlarga moslashuv, ijtimoiy rollarni egallash kabi omillar internet qaramligi fonida buzilishga uchrashi mumkin[7]. Bu holat esa jamiyatda yakkalanish, ijtimoiy befarqlik, shaxslararo ziddiyatlarning kuchayishiga olib keladi. Shu sababli ham internet qaramligining ijtimoiy-psixologik oqibatlarini chuqur o'rganish, ayniqsa, "zamonaviy Maugli sindromi" nuqtai nazaridan tahlil qilish nafaqat psixologik, balki sotsiologik, pedagogik va madaniy aspektlarda ham ilmiy dolzarblik kasb etmoqda. Mazkur muammoga davlat darajasida ham e'tibor kuchaymoqda. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti tomonidan internet qaramligi psixik kasallik sifatida tan olinib, ushbu holatni aniqlash, baholash va korreksiya qilish bo'yicha klinik tavsiyalar ishlab chiqilgan. O'zbekiston Respublikasida ham "Yoshlar siyosati to'g'risida"gi qonun, "Yoshlar bilan ishlashning 5 muhim tashabbusi" kabi tashabbus va hujjatlar orqali yoshlarning sog'lom ruhiy-ijtimoiy rivojlanishini ta'minlash maqsadida tizimli choralar ko'rilmogda. Biroq mavjud vaziyat psixologik xizmatlar, psixoprofilaktika va psixokorreksiya tizimlarini yanada rivojlantirish, ayniqsa, internet qaramligi va uning ijtimoiy oqibatlari bilan ishlashga qaratilgan innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqish zaruratini tug'diradi. Internet qaramligi va uning ijtimoiy moslashuvga ta'siri zamonaviy Maugli sindromi kontekstida qaralganida, bu faqat bir kishining muammosi emas, balki butun jamiyat taraqqiyotiga daxldor murakkab ijtimoiy-psixologik hodisa sifatida namoyon bo'ladi[8]. Mazkur fenomenning yuzaga chiqish mexanizmlari, psixologik portretlari, ijtimoiy ongda aks etishi, madaniy me'yorlarga nisbatan munosabatlari va korreksiya mexanizmlari bugungi zamon psixologik, sotsiologik va pedagogik fanining o'ta dolzarb va zudlik bilan hal etilishi zarur bo'lgan vazifalaridandir. Shu boisdan ushbu mavzuni chuqur tahlil qilish, dolzarbligini yoritish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish zamonaviy ilmiy izlanishlar uchun muhim nazariy hamda amaliy asos yaratadi.

Zamonaviy psixologiya va sotsiologiya fanlarida internet qaramligi hamda uning yoshlar ongiga va shaxsiy rivojlanishiga ta'siri keng ilmiy muhokama va bahslarga sabab bo'lmoqda. Xususan, bu boradagi ilmiy qarama-qarshiliklar rus olimlari orasida ham o'z ifodasini topgan bo'lib, jumladan, L.S. Vygotskiy maktabining zamonaviy izdoshi S.V. Muromtsev hamda raqamli psixologiya sohasida faoliyat yuritayotgan E.V. Shestopalovlarning fikrlari ushbu masalada turlicha yondashuvlarga asoslanadi. Ularning fikrlaridagi tafovut ayniqsa, internet makonida shaxsning ijtimoiy moslashuvi va identiteti shakllanishidagi omillarni baholashda yaqqol namoyon bo'ladi. S.V. Muromtsev zamonaviy yoshlarning internetga ortiqcha bog'liqligini jamiyatdagi an'anaviy ijtimoiy institutlarning – ayniqsa, maktab, mahalla, oila va jamoa – zaiflashuvi bilan bog'laydi. Uning fikricha, raqamli makon bolalar va o'smirlar ongida "sun'iy ijtimoiy reallik"ni hosil qiladi, bu esa real hayotdagi ijtimoiy rol va qadriyatlardan uzoqlashuvga olib keladi. U "virtual kompensatsiya" tushunchasini ilgari surib, internet qaramligi – bu real hayotdagi ijtimoiy qoniqmaslikning kompensator shakli deb hisoblaydi[9]. Muromtsevning nuqtai nazariga ko'ra, zamonaviy Maugli sindromi – bu yoshlarning jamiyatdan ijtimoiy izolyatsiya bo'lishi, o'z-o'zini anglash mexanizmlarining buzilishi hamda real kommunikativ

tajribaning yetishmasligidan kelib chiqadi. Bunga qarama-qarshi fikrni E.V. Shestopalov ilgari suradi. U internet qaramligini salbiy hodisa sifatida ko'rishga ehtiyotkorlik bilan yondashib, uni yangi turdagi ijtimoiylashuv shakli deb ta'riflaydi. Uningcha, raqamli makonda yoshlar "virtual identitet"ni shakllantirib, bu orqali o'zlariga mos ijtimoiy guruhlarni topadilar va u yerda o'zligini ifodalash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shestopalov yoshlarning virtual muhitdagi faolligini ijobiy jarayon – ya'ni "raqamli shaxsiy o'sish"ning bir ko'rinishi sifatida baholaydi[10]. U zamonaviy Maugli sindromining mavjudligini tan olsa-da, uning sabablari faqat internet qaramligiga emas, balki ota-onalarning raqamli savodsizligi, maktab tizimidagi zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashdagi murakkabliklar va psixologik qo'llab-quvvatlovning yo'qligiga bog'liq deb hisoblaydi. Ushbu ikki olim o'rtasidagi polemika asosan shaxsning ijtimoiy moslashuvi jarayoniga internet muhitining ta'siri masalasida jamlangan. Muromtsev bu ta'sirni ko'proq patologik – ya'ni normadan og'ish sifatida talqin qilsa, Shestopalov uni adaptiv – ya'ni yangi shart-sharoitlarga moslashuv deb ko'radi. Ularning bahsida eng muhim masala – internet vositasida shakllangan identitetning "haqiqiylik" darajasi va bu identitetning ijtimoiy faollikka qanday ta'sir ko'rsatishi masalasidir. Rus ilmiy makonida internet qaramligi va zamonaviy Maugli sindromi masalasida yagona yondashuv mavjud emas. Muromtsevning nazariyasi yoshlarning raqamli izolyatsiyasi va psixologik yakkalanishini xavfli holat deb baholasa, Shestopalov bu jarayonni raqamli zamonning yangi imkoniyati sifatida ko'radi. Bu esa, o'z navbatida, pedagogik va psixologik korreksiya metodlarini tanlashda turli yo'nalishlarni nazarda tutishni talab etadi. Shu bilan birga, mazkur polemika zamonaviy yoshlarning shaxsiy rivojlanishi, ularning ijtimoiylashuvi va identitet shakllanishi jarayonlarini chuqurroq tushunish uchun muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa: Ushbu tezisda internet qaramligi va shaxsning ijtimoiy moslashuviga ta'sir etuvchi omillar zamonaviy Maugli sindromi kontekstida tizimli tahlil qilindi. Internetning beqiyos taraqqiyoti bilan birga yuzaga kelayotgan psixologik va ijtimoiy muammolar, xususan, yoshlar orasida kuzatilayotgan izolyatsiya, shaxslararo muloqotda qiyinchiliklar, empatik qobiliyatlarning zaiflashuvi va identitet buzilishlari bugungi kunda jiddiy ilmiy muhokama va amaliy yechimlarni talab qilmoqda. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy Maugli sindromi ijtimoiylashuvdan chetlashgan, virtual muhitda shakllangan va real hayotdagi me'yoriy moslashuvdan yiroqlashgan yoshlar shaxsiyatida ayniqsa yorqin namoyon bo'lmoqda. Ushbu sindromning ildizlari, ko'pincha, uzoq davom etuvchi internet qaramligida, oilaviy va ijtimoiy nazoratning sustligida, shuningdek, an'anaviy ijtimoiy institutlar, jumladan, ta'lim, mahalla va ommaviy axborot vositalarining oldingi ijtimoiylashtiruvchi rolini yo'qotganida ko'rinadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Turkle Sh., Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other, Basic Books, New York, 2011, 384 bet
2. Tarakanova G.A., Muromtseva L.M., Internet-zavisimost' i osobennosti sotsial'noy identifikatsii podrostkov, Voprosy psixologii, Moskva, 2018, №4, 112–120-betlar
3. Abdusattarovna O. X., Shohbozbek E. IJTIMOIIY FALSAFADA ZAMONAVIIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR ASOSIDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISH //Global Science Review. – 2025. – T. 4. – №. 5. – C. 175-182.
4. Сосновцева М. С. The impact of socialization on the psyche and development of children //СибАДИ. – 2020. – С. 364.

5. Petrova E., Gnatik E. The Transformation of the Environment in the Digital Age //5th International Conference on Contemporary Education, Social Sciences and Humanities-Philosophy of Being Human as the Core of Interdisciplinary Research (ICCESSH 2020). – Atlantis Press, 2020. – C. 131-134.
6. Таубаев Ж. Т., Мажитова А. Б. TENDENCY IN USE OF EPONYMS BASED ON MODERN LITERARY NAMES //«Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ Хабаршысы Филология ғылымдары сериясы. – 2022. – Т. 65. – №. 2.
7. Atxamjonovna B. D., Shohbozbek E. RESPUBLIKAMIZDA MAKTABGACHA TA'LIMDA YOSHLARNING MA'NAVIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISH //Global Science Review. – 2025. – Т. 4. – №. 5. – C. 221-228.
8. Steyn L., Barnard A. The coaching experience as identity work: Reflective metaphors //SA Journal of Industrial Psychology. – 2024. – Т. 50. – C. 2132.
9. Diloram M., Shohbozbek E. O'ZBEKISTONDA YOSHLARNING MA'NAVIY DUNYO QARASHINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI //Global Science Review. – 2025. – Т. 4. – №. 5. – C. 207-215.
10. Shestopalov E.V., Virtualnaya realnost i razvitie lichnosti podrostkov, Sankt-Peterburg, Psikhologicheskiy tsentr, 2022, 310 bet

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR**
VI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, avgust

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
VI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.1-
jild, 6-son (avgust, 2025-yil). – 177 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 7-avgust

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.